ประวัติตำบลปงยางคก

ตำบลปงยางคก เดิมเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ของอังหวัดลำปาง ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของล้านนาเป็นอย่างมาก ชื่อเดิม เรียกว่า " บ้านปงอิ่วงนบ " ก่อนที่จะยกฐานะเป็นตำบลในปัจจุบัน ตามตำนานได้กล่าวไว้ว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ.๑๒๐๖ พระนางจามเทวี ราชธิดากรุงละโว้ (ลพบุรี) ได้ยกกองทัพขึ้นมาครองเมืองหริภุญไชย (ลำพูน) และราว พ.ศ.๑๒๔๔ ได้ให้พระมหันตยศ ราชบุตรองค์ที่หนึ่ง ครองเมือง หริภุญไชยแทนและให้ราชบุตรองค์ที่สอง คือ พระอนันตยศ มาสร้างและครองเมืองเขลางค์นคร (ลำปาง)

ราว พ.ศ.๑๒๔๗ พระนางจามเทวีได้เสด็จพระราชดำเนินจากหริภุญไชย (ลำพูน) เพื่อมาเยี่ยม พระอนันตยศ ราชบุตร ผู้ครองเมืองเขลางค์นคร โดยทรงช้างพระที่นั่งเดินไปตามเส้นทาง เมื่อเสด็จมาถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง (บ้านปงยางคกในปัจจุบัน) ปรากฏอัศจรรย์ ช้างพระที่นั่งทรุดเข่าลงหมอบคู้ชูงองในท่าควาญ พระนางจามเทวี เห็นเป็นอัศจรรย์ จึงพักพล ณ ที่นั้นหนึ่งคืน เมื่อถึงเวลากลางคืน จึงอธิษฐาน หาก ณ ที่นี้มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ก็ขอให้ปรากฏปาฏิหาริย์ขึ้น สิ้นคำพระดำรัสของพระนางจามเทวี ก็ปรากฏแสงฉัพพรรณรังสีแห่งพระบรมสารีริกธาตุพวยพุ่งขึ้น ณ ที่จอมปลวกแห่งหนึ่ง จึงทรงให้ปลูกวิหารถวายเทวีจอบจอมปลวกไว้ด้วยมณฑปปราสาท ตลอดจนสร้างรูปช้างหมอบไว้บริเวณหน้าวิหาร เป็นรูปช้างทรุดเข่าลงหมอบคู้ชูงองขึ้นเหนือหัวในท่าควาญ และปลูกต้นไม้ศรีมหาโพธิ์ ซึ่งได้พันธุ์ มาจากลังกาทวีปไว้พร้อมสรรพ ต่อมา ณ ที่แห่งนี้จึงเรียกว่า " บ้านปงอิ่วงนบ " ต่อมาเป็นเวลาหลายร้อยปี มามนี้ก็ได้เพี้ยนไปเป็น " บ้านปงยางคก " อันเป็นชื่อเรียกตามตำบลปงยางคก จนถึงปัจจุบัน

แผนที่แสดงจุดท่องเที่ยวตำบลปงยางคก

อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ประวัติพ่อเอ้วทิพย์ช้าง

เดิมมีชื่อว่า หนานทิพย์ช้าง เป็นชาวบ้านปงยางคก อ.ห้างฉัตร มีอาชีพเป็นนายพรานเคยบวชอยู่วัดปงยางคก (นามว่าทิพย์ช้าง) เป็นวีรบุรุษซึ่งมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีความกล้าหาญในการกอบกู้เมืองลำปาง คือ หนานทิพย์ช้างได้ลอบเข้าไปในวัดพระธาตุลำปางหลวง ขณะสามารถฆ่าทัวนมหาดศวายด้วยปืนและสามารถยึดเมืองคืนมาจากพม่าจากลำพูนได้และได้รับการสถาปนาเป็นเจ้าทิพย์จักรหลวง หรือ เอ้วสุลวฤาไชยสงครามา (พ่อเอ้วทิพย์ช้าง) ในปี พ.ศ.๒๒๓๕ ปกครองลำปางนาน ๒๓ ปี และถึงแก่กิราลัยในปี พ.ศ.๒๓๐๒ รวมอายุได้ ๘๔ ปี

พ่อเอ้วทิพย์ช้าง มีพระโอรสและพระธิดากับเอ้วแม่ทิมพา รวม ๖ พระองค์ ซึ่งองค์ที่ ๒ คือ เอ้วฟ้าแก้ว ต่อมาได้ครองราชย์ต่อจากพ่อเอ้วทิพย์ช้าง เอ้วฟ้าแก้วมีพระโอรสและพระธิดารวม ๑๐ พระองค์ เป็นพระธิดา ๗ พระองค์ และ พระโอรส ๓ พระองค์ ซึ่งต่อมาได้เป็นตู้ปกครองเมืองพวงเหนือ เรียกว่า "เชื้อเจ็ดตน" ปกครองเมืองลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ และเป็นต้นตระกูลวงศ์ ณ ลำปาง ณ ลำพูน ณ เชียงใหม่ สืบมาจนทุกวันนี้